

STANOWISKO RADY OCHRONY PRACY

w sprawie raportu Państwowej Inspekcji Pracy "Przestrzeganie przez pracodawców przepisów prawa pracy w zakresie wypłaty wynagrodzeń za pracę i innych świadczeń ze stosunku pracy w latach 2006-2008".

Rada Ochrony Pracy na posiedzeniu w dniu 20 stycznia 2009 r. przyjęła raport Państwowej Inspekcji Pracy "Przestrzeganie przez pracodawców przepisów prawa pracy w zakresie wypłaty wynagrodzeń za pracę i innych świadczeń ze stosunku pracy w latach 2006-2008".

Przestrzeganie przez pracodawców należytego oraz terminowego wypłacania wynagrodzeń za pracę należy do priorytetowych, prowadzonych regularnie zadań kontrolnych Państwowej Inspekcji Pracy. W roku 2008 przeprowadzono 1271 kompleksowych kontroli ukierunkowanych na wypłatę wynagrodzeń. Niezależnie od powyższego - wypłata wynagrodzeń była badana również w ramach 6925 kontroli rutynowych. Łącznie w zakresie wypłaty wynagrodzeń skontrolowano ponad osiem tysięcy pracodawców, działających w różnych branżach (głównie w przetwórstwie przemysłowym oraz handlu i naprawach a także w transporcie, obsłudze nieruchomości i budownictwie), zatrudniających ponad 136 tysięcy pracowników. Prawie połowa kontrolowanych zakładów zatrudniała do 49 osób.

Najczęstsze naruszenia przepisów stwierdzono w zakresie wypłat wynagrodzeń za urlop wypoczynkowy bądź ekwiwalentu za niewykorzystany urlop oraz za pracę w godzinach nadliczbowych.

Zaobserwowano dalsze obniżenie wskaźnika pokrzywdzonych pracowników w stosunku do wszystkich zatrudnionych; w roku 2007 w stosunku do roku 2006 oraz w roku 2008 w stosunku do roku 2007.

W wyniku działań Państwowej Inspekcji Pracy w latach 2006-2008 wyegzekwowano na rzecz 482 tysięcy pracowników kwotę 283 milionów złotych. Wyniki kontroli PIP ukazują spadek odsetka kontrolowanych pracodawców, u których stwierdzono naruszenia przepisów, dotyczące wypłaty wynagrodzeń - z ponad 30 procent w roku 2006 do 25 procent w roku 2008.

Według Państwowej Inspekcji Pracy, trudności natury ekonomicznej, w ocenie pracodawców, wymieniane są jako główna przyczyna nieprawidłowości w wypłacie wynagrodzeń. Ważną przyczyną jest także nieznanomość przepisów oraz niewłaściwa ich interpretacja.

Rada Ochrony Pracy widzi zasadność stworzenia prawnej możliwości uzyskania bardziej szczegółowej informacji na temat ww. "trudności natury ekonomicznej". Dziś łącznie kwalifikowane są różnorakie przyczyny, w różnym stopniu zależne (lub nie) od działań pracodawcy (por. brak zapłaty od kontrahenta versus błędne decyzje w prowadzeniu działalności gospodarczej). Nieznajomość przepisów oraz ich niewłaściwa interpretacja, wymienione w raporcie PIP jako jedne z głównych przyczyn naruszeń prawa przy wypłacie wynagrodzeń prowadzą do wniosku, że należy dokonać analizy obowiązujących przepisów pod kątem ich precyzyjności i stopnia skomplikowania. O analizę powyższego zjawiska, a także o analizę przyczyn niewypłacania wynagrodzeń z powodu trudności natury ekonomicznej, Rada Ochrony Pracy zwraca się do Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej oraz Państwowej Inspekcji Pracy.

Rada Ochrony Pracy zaleca Państwowej Inspekcji Pracy kontynuację kontroli, dotyczących wypłaty wynagrodzeń - tak kompleksowych, jak również badanie ww. zjawiska podczas kontroli problemowych ukierunkowanych wyłącznie na te zagadnienia.

Niezależnie od powyższego - Rada Ochrony Pracy zaleca Państwowej Inspekcji Pracy intensyfikację działań prewencyjnych, skierowanych szczególnie na małe zakłady pracy, gdzie problemy interpretacji skomplikowanych często przepisów są największe.

PRZEWODNICZĄCA
Rady Ochrony Pracy

Poseł Izabela Katarzyna Mrzygłocka

Warszawa, dnia 17 lutego 2009 r.